

EKOIRAKURLEAK
ALDAKETA LIBURUETAN HAZTEN DA

begiko

MUNDU JASANGARRI BATERANTZ

Egilea:
Cristina Anta Gómez,
irakaslea eta kazetaria

Irakurketa-denbora:
① 3'

MUNDUA APARTA BEZAIN KONPLEXUA DA. BALIABIDE MUGATUAK DITUEN LEKU BAT IZAN ARREN, ETXEA DA GIZAKIONTZAT.

Badakigu Eguzkiaren inguruan biratzen dela, ur likido ugari dagoela bertan, atmosfera deritzon geruza fin batek kanpo-espazio ilunetik babesten gaituela, eta geruza horri esker, arnastu dezakegula. Gure planetaren ezaugarri horiek guztiak eta beste asko txikitan kontatuko zizkiguten ziur asko, edo guk geuk jakin genuen horien berri libururen baten orrialdeetan, jakin-minak bultzaturik.

Naturaren mende bizi gara. Aire garbia behar dugu arnasteko, ura edateko, eta lur emankorra soroak lantzeko. Horrez gain, ezin dugu ahaztu ez gaudela bakarrik. Animaliekin eta landareekin bizi gara, eta elkarri lotuta gaude; izan ere, haien beharra dugu bizirik irauteko. Hori dela eta, baliabideak arduraz erabiltzen ikastea da gure erronka nagusia. Egunero-egunero, espezie horietako zenbait galtzen dira gizakiaren eraginaren ondorioz. Ezagutzen ditugun 8.300 animalia-espezieetatik, % 8 galduta daude, eta % 22 galzorian.

Unescoren arabera, ekologiar buruzko ezagutzak zabaltzea, eta, besteak beste, energiari, paisaiari, aireari, urari, natura-baliabideei eta basabizitzari buruz gehiago sakontzea onuragarria da gazteak kontzientziatzeko eta haiek ingurumen-arazoekiko sentsibilizatzeko. Ez baitugu ahaztu behar etorkizuna haien esku dagoela. Gazteak izango dira etorkizuneko liderrak, eta hauxe da une aproposa, irakurketaren bidez, haiengan inguruko guztiari buruz modu logikoan eta kritikoan galderak egiteko eta arrazoitzeko gaitasuna sustatzeko.

Ezin dezakegu ingurunearekiko zuhurtziarik gabe jokatu; izan ere, betiko ez diren baliabide batzuk behar ez bezala erabiliz gero, gure ekosistemak suntsituko ditugu, kutsadura-maila altuak eragingo ditugu eta hainbeste beldurtzen gaituen klima-aldaketa bizkortuko dugu.

Sergei Prokofiev-en *Pello eta Otsoa* istorioa lagungarria izan daiteke haurrak ohartu daitezen naturan elikadura-kate bat dagoela eta espezie batzuk beste batzuen mende bizi direla, eta batzuetan, gizakiok hari hori eteten dugula gure onurarako. Esku-hartze horrek arazo larriak eragiten dizkie ekosistemako beste espezieei.

Pello eta Otsoa
Sergei Prokofiev

IZAN ERE, LIBURUEK ETA ISTORIO ONEK HAUREN IRUDIMENA PIZTEN DUTE, ETA TXIKITXIKITATIK, ALDAKETAREN PARTE IZATERA BULTZATZEN DITUZTE.

Ingurumena zaintzeko eta animaliek ez sufritzeko, gure inguruneko baliabideen eta gure beharren arteko orekari eusten ikasi behar dugu. Norbanako bakoitzak natura zaintzeko ardura hartzea, denok elkarrekin lan egitea eta ekiteko gaitasuna ezinbestekoak dira, eta horixe islatzen du Roald Dahl-en *Hatz miragarria* liburuak. Istorio horrek mundu hobeago baten alde egiteko eskatzen digu.

Kultura guztietan, munduari buruz eztabaidatzeko eta bizitzaren zentzua aurkitzeko bidea aurkituko dugu literaturan. Liburuak abantaila handiko tresnak dira txikienean nortasuna eraikitzen laguntzeko; izan ere, haien adinean, erreakzio bat eragiten duen literatura-lan orok haien ni pertsonalena garatzen lagunduko du.

Ez dugu ahaztu behar ekiteko eta aldaketa eragiteko gaitasuna dugula. Beharrezkoa da mundu hau leku hobeago izan dadin lan egitea eta 2030 Agendako Garapen Jasangarrirako 17 helburuak arrakastaz gauzatzea.

LITERATURAK INTERESA ETA JAKIN-MINA PIZTEN DITU. GAINERA, INFORMAZIO GARRANTZITSUA ETA ERAKARGARRIA IRAKURTZEN, IKUSTEN ETA ENTZUTEN DUTENEAN, IKASKUNTZA ESANGURATSUA SUSTATZEN DA HAURRENGAN.

Hortaz, haurrak literaturako ideietara energiaz eta pasioz lotzea lortzen badugu, gai izango gara haiek gure Lurrarekin txundiarazteko. Halaxe gertatu zitzaion Pello Añorgaren *Hazi Txiki* istorioko pertsonaia nagusiari landare baten sorkuntza-prozesu naturala abentura kilikagarri bihurtu zuenean; izan ere, inguratzen gaituzten landareek eta animaliek mundu simple bezain zoragarria osatzen dute, eta orekan bizi dira, elkar elikatzen dute, eta haiekin elkarbizitza orekatsua partekatzeko aukera eskaintzen digute.

Garapen Jasangarrirako helburuetako bat da gizakiaren ekintzak izadiko prozesu naturalak ez oztopatzea eta kaltetzea.

Hatz miragarria
Roald Dahl

Hazi Txiki
Pello Añorga

Umi
Sebastián de la Serna

Eurigilea
Gianni Rodari

Añorgaren kontakizunean hazi txiki batek ekologiako ikasbide paregabea ematen digu, zeharka ohartaraziz naturaren berezko zikloaren garrantziaz.

Zaila da ezagutzen dugun mundua bestela irudikatzea, baina ez badugu elkarrekin lan egiten helburu horiek lortzeko, laster hasi beharko genuke galdetzen zer gertatuko litzatekeen bizitzeko beharrezko dugun elementuren bat faltako balitzaigu.

Zer gertatuko litzateke oihanik ez bagenu? Lurra neurririk gabe berotuko litzateke eta denbora laburrean ez litzateke bertan bizitzeko baldintzarik egongo. Sebastián de la Sernaren *Umi* liburuan Afrikako sabana eta oihana aurkezten zaizkigu, Umi protagonistaren bizilekuak, eta era berean, naturaguneok bizitzarako eskola bezala agertzen zaizkigu: “Umik izadia maitatzen eta haren legeak errespetatzen ikasi zuen”. Zer garrantzitsua den izadiaren legeak errespetatzea!

Eta euririk egingo ez balu? Galdera horri erantzuten dio Gianni Rodarik *Eurigilea* istorioko protagonistaren esperientziaren bidez. Liburu horrek fantasiako mundu batera eramango ditu haurrak, baina berehala ohartuko dira ura balio handiko baliabidea dela, eta ezin dugula alferrik galdu. 2030. urtea bitartean, lortu nahi da edateko ura Lurreko biztanle guztien eskura egon dadila, arrazoizko prezioan. Izan ere, eta gezurra badirudi ere, gizaki guztiek ezin dute ura edan beharra duten aldiro.

EKITEKO ORDUA DA, IRAKURTZEKO ORDUA. IRAKURTZEAK BIZI SENTIARAZTEN BAIKAITU, ETA GAINERA, HORIXE DA GAKOA MUNDU HOBEA LORTZEKO BEHAR DITUGUN GALDERA GUZTIEI ERANTZUTEKO. IRAKURRITAKO LIBURU GUZTI-GUZTIEK ARRASTO BAT UTZIKO DIGUTE BIHOTZEAN.

